

Σύντροφοι και Συντρόφισσες,

Σας ευχαριστώ όλους για τη ψήφο σας, για τη στήριξη στο ΠΑ.ΣΟ.Κ., για την κοινή βούληση και προσπάθεια να ολοκληρώσουμε δημοκρατικά, πειθαρχημένα, με γνώση των ευθυνών μας τη συνεδριακή διαδικασία. Αποδείξαμε για δεύτερη φορά όχι μόνο ότι είμαστε σε θέση να διεκπεραιώσουμε μια πρωτόγνωρη διαδικασία αποτελεσματικά, αλλά ότι έχουμε και πολιτική ωριμότητα και υψηλή συναίσθηση χρέους απέναντι στον ελληνικό λαό. Αποδείξαμε ότι δίκαια πρωταγωνιστούμε στην πολιτική ζωή του τόπου, ότι η δημοκρατία δεν είναι μόνο λόγος αλλά και πράξη για μας, ότι έχουμε και τις δυνατότητες και τις προϋποθέσεις για να συστρατευθούμε στη νέα πορεία νίκης του Κινήματος.

Δυσκολευτήκαμε, αλλά δώσαμε λύση.

Δυσκολευτήκαμε αλλά αποδείξαμε ότι μπορούμε να γυρίσουμε την σελίδα. Όλοι μαζί σεβόμενοι κανόνες δημοκρατίας. Όλοι μαζί επιβάλλαμε πάνω από την πόλωση την ενότητα, τη νηφαλιότητα, την προοπτική του ΠΑ.ΣΟ.Κ. Όλοι μαζί ομοφωνήσαμε ακόμα και στις πιο έντονες στιγμές του Συνεδρίου. Όλοι μαζί τη Δευτέρα ενωμένοι θα στηρίξουμε τις αποφάσεις του Συνεδρίου.

Από το Συνέδριο βγαίνουμε πιο δυνατοί.

Σφυρηλατήσαμε σχέσεις, δεν τις αποδομήσαμε. Συνθέσαμε πολιτικές προτάσεις προοπτικής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. δεν μαρμαρώσαμε σε δογματισμούς. Τολμήσαμε επιλογές για την παραπέρα πορεία. Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. βγήκε νικητής μέσα από την πιο συγκλονιστική πολιτική διαδικασία της μεταπολιτευτικής περιόδου που πύκνωσε μέσα σε ένα τετραήμερο την ιστορία του ΠΑ.ΣΟ.Κ., την δυναμική

του, την αγωνία του, την ελπίδα του, το πάθος του και την αποφασιστικότητά του.

Η θέληση να προχωρήσουμε, να προχωρήσουμε μαζί, να προχωρήσουμε ανανεωμένοι, να προχωρήσουμε για την νίκη υπερίσχυσε στο φόβο, την αμηχανία, την αναποφασιστικότητα.

Αξίζουμε όλοι μας, από όλους μας θερμά συγχαρητήρια.

Τούτη τη στιγμή πρέπει να στρέψουμε τη σκέψη μας στον ιδρυτή μας τον Ανδρέα Παπανδρέου. Η δυναμική που γνωρίσαμε τούτες τις μέρες, τους χιλιάδες σύνεδρους που άκουγαν επί ώρες με προσοχή, τις τοποθετήσεις εκατοντάδων συνέδρων, τις συζητήσεις, την αγωνία για το αύριο, αυτή είναι η δυναμική στην οποία έδωσε ζωή ο Ανδρέας. Η απόφασή του στις 3 Σεπτέμβρη 1974 ήταν απόφαση που η σημερινή διαδικασία απέδειξε ότι δεν ήταν εφήμερη, ήταν απόφαση που είχε τέτοια διάσταση, τέτοια προοπτική, ώστε έχει αποτελέσει στοιχείο του συλλογικού μας είναι, στοιχείο αυτού που είναι σήμερα η Ελλάδα. Ο Ανδρέας Παπανδρέου θα ήταν σήμερα σίγουρα περήφανος για μας. Η βεβαιότητα γι' αυτό μας δίνει τη μεγάλη ικανοποίηση, ότι ανταποκριθήκαμε στο όραμά του, στο όραμα εκατομμυρίων Ελλήνων που ενσάρκωσε και εξέφρασε για μια μεγάλη δημοκρατική σοσιαλιστική παράταξη.

Τον τιμήσαμε πολιτικά με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, με τον τρόπο εκείνο που ο ίδιος θα προτιμούσε, θα ήθελε, ήταν σύμφωνη με το πιστεύω του.

Η στιγμή αυτή είναι μια μεγάλη στιγμή για πολλούς από μας, και ειδικά για μένα. Στις αρχές της δεκαετίας του 1960 όταν ίδρυσα μαζί με άλλους τον Όμιλο Αλέξανδρος Παπαναστασίου, όταν

πρωτοσυνάντησα τον Ανδρέα Παπανδρέου στα γραφεία του στην οδό Ομήρου και μετά Σουηδίας, όταν συζητούσαμε για τις προγραμματικές δεσμεύσεις της τότε Ένωσης Κέντρου, όταν συναντιόμαστε στην εξορία, υπό την παρακολούθηση των αστυνομικών, πολλοί από μας με πλαστά διαβατήρια, μία ήταν η επιδίωξή μας, να ιδρύσουμε ένα μεγάλο σοσιαλιστικό, δημοκρατικό κόμμα. Το αποφασίσαμε μερικές μέρες πριν γυρίσουμε στην Ελλάδα στο Βιντερτούρ της Ελβετίας και το κάναμε πραγματικότητα στην Αθήνα στις 3 του Σεπτεμβρίου 1974. Το σοσιαλιστικό αυτό κόμμα, παρά τις μεγάλες επιτυχίες του μέχρι σήμερα, συνοδευόταν από ένα ερωτηματικό, μεγάλο στην αρχή, μικρό αργότερα, ένα ερωτηματικό που δεν έπαψε να υπάρχει. Θα μπορούσε να επιζήσει το κόμμα αυτό του ιδρυτή του; Θα μπορούσε να ξεπεράσει το γεγονός ότι η παρουσία του Προέδρου του ήταν πάντα καθοριστική για όλες τις κινήσεις του; Μήπως η μετα-Ανδρέα ήταν η μετά-ΠΑ.ΣΟ.Κ. εποχή; Το Συνέδριο απέδειξε ότι η μετα-Ανδρέα εποχή δεν είναι η μετά-ΠΑ.ΣΟ.Κ. εποχή. Ότι το ΠΑ.ΣΟ.Κ. από τη διαδικασία αυτή αναδεικνύεται δυνατό, με μέλλον. Ίσως κάποιοι σκεφτούν ότι βιάζομαι να θριαμβολογήσω. Θα τους απαντήσω απλά, η καλή μέρα από την αρχή φαίνεται. Σήμερα μπορούμε να σταθούμε για μια στιγμή και κοιτάζοντας με ικανοποίηση τα τριάντα τόσα χρόνια της πορείας μας να πούμε: Χάρη στον Ανδρέα Παπανδρέου, χάρη σε μας όλους, χάρη σε 22 χρόνια αγώνες, κόπους, κινητοποιήσεις το σοσιαλιστικό, δημοκρατικό κόμμα, το ΠΑ.ΣΟ.Κ., το Κίνημά μας είναι εδώ ενωμένο, ενιαίο δυνατό, καθορίζει και θα καθορίζει τα πολιτικά πράγματα του τόπου.

Αυτή είναι προϋπόθεση πολιτικής σταθερότητας στη χώρα. Οι μεγάλες προκλήσεις στις οποίες πρέπει να απαντήσει η χώρα, η τουρκική επιθετικότητα, η ευρωπαϊκή ενοποίηση, το άνοιγμα στα Βαλκάνια απαιτούν ένα πολιτικό σύστημα που δεν κλυδωνίζεται

από χωρίς έννοια για τον τρόπο αντιπαραθέσεις, αντιπαραθέσεις νομής εξουσίας, προσωπικών φιλοδοξιών. Απαιτούν ένα ενιαίο και μεγάλο σοσιαλιστικό κόμμα, ένα κόμμα που μπορεί να καθοδηγεί και να στηρίζει την προσπάθεια της χώρας.

Ο τρόπος για να κρατήσουμε το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ενιαίο και δυνατό είναι μια νέα συλλογικότητα. Μια συλλογικότητα που θα περάσει σε όλη την πυραμίδα του κόμματος από τη βάση στην κορυφή, μια συλλογικότητα όχι μηχανική αλλά που δημιουργεί δεσμούς ισχυρούς, τη συστράτευση. Σ' αυτή τη συλλογικότητα δεν θα πρέπει να υπάρξουν διαχωρισμοί μεταξύ μας. Να στρατεύσουμε όλες τις ζωντανές δυνάμεις του ΠΑ.ΣΟ.Κ., όσους θέλουν και μπορούν. Όλοι μαζί. Για μία νέα λειτουργία. Για την ανασύσταση. Για μία νέα ωρεία.

Σύντροφοι και Συντρόφισσες,

Η ιστορία οδήγησε δύο φίλους και συντρόφους, που από την εποχή του ΠΑΚ πορεύτηκαν μαζί, σε μια δύσκολη συγκυρία. Εκεί που ο πολιτικός αγώνας για κοινούς στόχους περνά από δημοκρατικές διαδικασίες, δοκιμασίες και επιλογές. Δεν υπήρξαμε μονομάχοι κι ας το 'θελαν κάποιοι. Γιατί κάτι τέτοιο δεν είναι ούτε στην πολιτική συγκρότηση του συντρόφου Τσοχατζόπουλου ούτε στη δική μου, αλλά και ούτε στην συντριπτική πλειοψηφία των συνέδρων. Γι' αυτό δεν υπάρχει ούτε νικητής ούτε ηττημένος.

Ζητώ από τους συνέδρους βγαίνοντας από εδώ ν' αφήσουμε πίσω μας για πάντα την πόλωση, την έριδα, την αυτοκαταστροφική εσωστρέφεια. Ζητώ να ξεχάσουμε εδώ την πίκρα όπου και σ' όποιους γεννήθηκε. Ζητώ όλοι μαζί στις οργανώσεις μας και στα συλλογικά όργανα που μετέχουμε, να αρχίσουμε να οικοδομούμε την νέα συλλογική μας λειτουργία και

ταυτότητα, να πάρουμε τις πρωτοβουλίες που θα βάλουν το ΠΑ.ΣΟ.Κ. όσο πιο γρήγορα στην τροχιά δημιουργικής δουλειάς, συσπείρωσης και επικοινωνίας με την κοινωνία. Ας μην ξεχνάμε ότι οι πολιτικοί μας αντίπαλοι δεν βρίσκονται στην παράταξή μας, βρίσκονται απέναντι, στην άλλη παράταξη, στην παράταξη της συντήρησης.

Ζητώ από όλους εμάς, από το μεγάλο ενιαίο ΠΑ.ΣΟ.Κ. να μην ξεχάσουμε ούτε στιγμή ότι υπάρχουμε γι' αυτήν την ελληνική κοινωνία, γι' αυτήν την Ελλάδα, για το μέλλον της και την προκοπή της. Ότι στόχος μας είναι να υπηρετούμε αυτή, να μην διαψεύσουμε τις ελπίδες της, να κάνουμε πραγματικότητα τα οράματά της. Ότι δημοκρατία, ελευθερία και κοινωνική δικαιοσύνη είναι οι αξίες μας, τις οποίες θα πρέπει καθημερινά να εκφράζουμε σε έργο.

Ζητώ να στρατευθούμε όλοι μας για μια κοινωνία ισχυρή, μια ισχυρή Ελλάδα.

Σύμφωνα με όσα έχω διαγνώσει θα μεταβώ αύριο το
πρωί στο Π.τ.Δ. για να υποβάλω την παραίτησή
μου. Οι πρωτοβουλίες ανύμωμάς του Π.τ.Δ. &
του Προέδρου του Κόμματος.